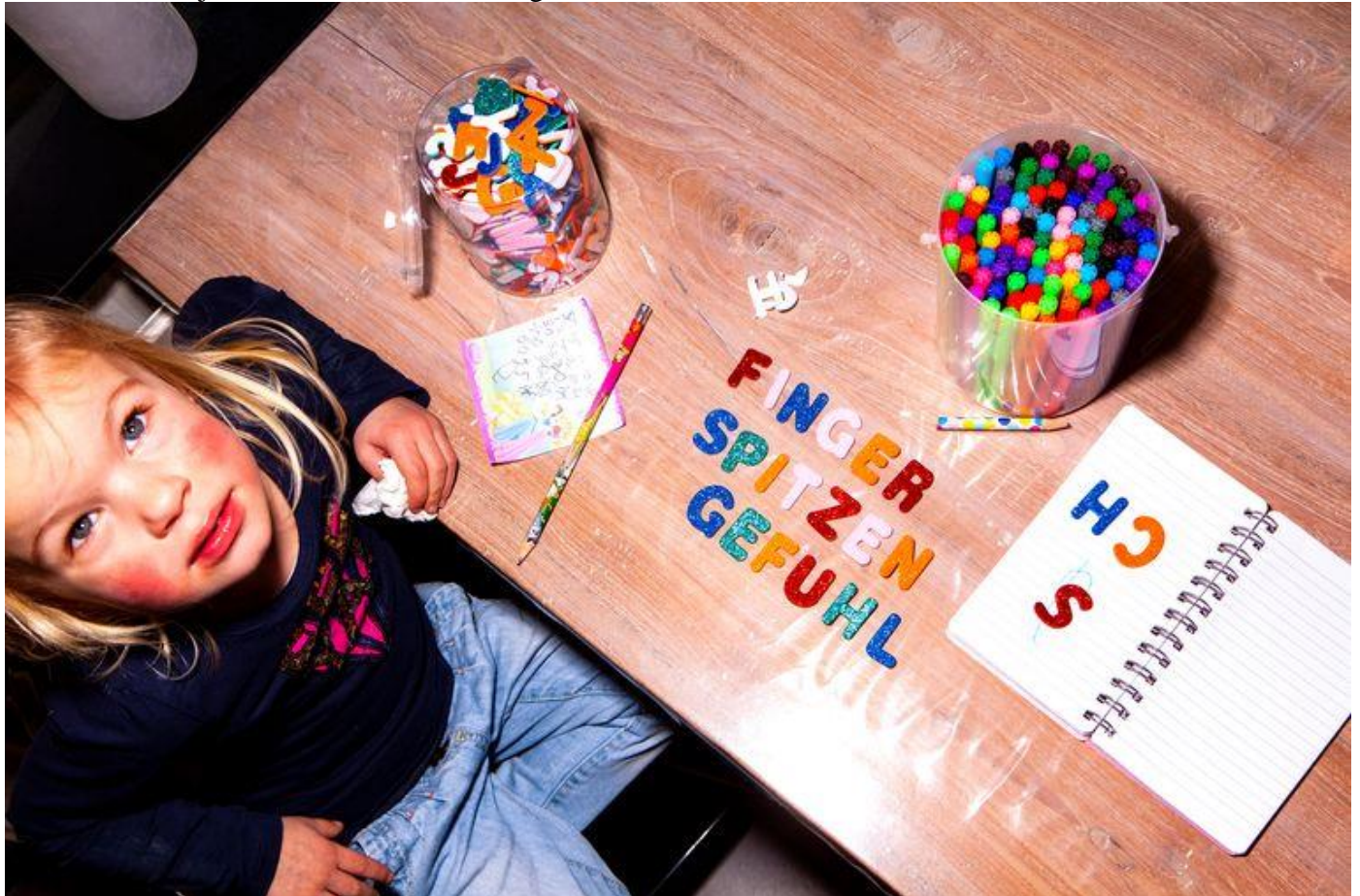

GROEP 1, ENGLISH PLEASE!

NOOIT TE JONG OM ENGELS TE LEREN?

Bijna een op de vijf basisscholen geeft de 4-jarigen in groep 1 al Engels. Hoeveel zin heeft dat, of: wat is de beste leeftijd om vreemde talen te leren?

Door: Mieke Zijlmans Foto: Hilde Harshagen

'One little finger: tap, tap, tap. Point your finger up, point your finger down, put it on your head...heaeaead!'

Dit kinderliedje wordt gebruikt om Nederlandse kinderen in groep 1, 4-

jarigen dus, kennis te laten maken met het Engels. Een bijdehante kleuter pikt zó een paar woorden Engels op.

Engels is sinds 1986 een verplicht vak in groep 7 en 8. Sinds 2000 beginnen steeds meer basisscholen er al in groep 1 mee. Van de 6.267 basisscholen gaven er in 2017 zeker 1.150 Engels vanaf groep 1. Dit getal komt van het Nuffic, de organisatie voor internationalisering in het onderwijs. Die turft hoeveel scholen een kwaliteitskeurmerk hebben voor hun lesmethode. Omdat het verkrijgen van zo'n keurmerk geld kost, zijn er uiteraard scholen die Engels geven zonder officiële registratie. De ene school geeft een uur in de week, bij andere wordt tot maximaal 15 procent van de lessen in het Engels gegeven.

De vraag is of het wel nut heeft om kinderen vanaf 4 jaar Engels te leren; en bestaat er misschien zoiets als een ideale leeftijd waarop kinderen er het meest ontvankelijk voor zijn?

Het recentste onderzoek naar het effect van Engelse les aan basisschoolleerlingen is van onderwijskundige Claire Goriot. Zij promoveerde er op 22 februari op aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Goriot onderzocht een aantal scholen die minstens acht jaar Engels gaven, met of zonder keurmerk. Ze testte leerlingen uit de groepen 1, 2, 3, 5 en 8 die één à twee uur Engels per week kregen. Goriot constateert dat kinderen inderdaad een zekere woordenschat opbouwen. Kinderen uit groep 2 en 3 die les hebben gehad lopen vóór op leeftijdgenoten die geen les hebben gehad; maar in groep 5 is die voorsprong niet meer meetbaar en doen ze het even goed als lesloze kinderen. In groep 8 is de ene keer wel en de andere keer geen resultaat van vroeg beginnen meetbaar. Goriot: 'Het effect is dus niet

eenduidig voor de hele groep. Er is geen peil op te trekken hoe en wanneer en waarom dat effect ontstaat.’ Het lijkt er wel op dat méér lessen leiden tot betere resultaten, stelt Goriot. Aan een voorspelling over de ideale leeftijd om zo snel en zo goed mogelijk Engels te leren, waagt ze zich niet.

Het Expertisecentrum Moderne Vreemde Talen van de Universiteit Leiden publiceerde in 2012 een kritisch overzicht van resultaten van onderzoeken naar Engelse les aan jonge kinderen. Dat wees uit dat jonge kinderen langzamer leren dan oudere. Gevolg daarvan is dat veel kinderen al in de eerste klas van de middelbare school hun voorsprong verspelen op kinderen die korter Engels hebben gehad.

Waarom raadt het Nuffic dan toch aan om zo jong mogelijk te beginnen met Engels? ‘Je laat kinderen in aanraking komen met taal op een moment dat ze nog geen spreekangst hebben. Jonge kinderen durven zich makkelijker te uiten dan bijvoorbeeld brugklassers’, zegt Myrna Feuerstake, teamleider primair onderwijs van het Nuffic. Belangrijk is wel dat de school er voldoende tijd in steekt, vindt zij. ‘Minimaal een uur in de week moet de les zo veel mogelijk in het Engels worden gegeven. Geef kinderen ook de mogelijkheid om zelf te spreken. Zo heb je de grootste kans op succes. Méér lessen is beter. Er loopt een pilotstudie met negentien basisscholen die 30 tot 50 procent van hun onderwijs in het Engels geven.’

Rick de Graaff, hoogleraar didactiek van de vreemde talen aan de Universiteit Utrecht, stelt dat kinderen veel dingen per definitie sneller leren wanneer ze een paar jaar ouder zijn: ook Engels. Toch pleit ook De Graaff voor zo vroeg mogelijk beginnen met Engels, mits gegeven door goede leraren en gedurende een substantieel aantal uren. ‘De winst zit hem niet in het jong Engels kennen,

maar in de ontwikkeling van kinderen wanneer ze serieus omgaan met andere talen. Zo ontwikkelen ze taalbewustzijn: ze beginnen te snappen hoe een taal werkt, ze krijgen cultureel besef mee. Door speels om te gaan met taal, liedjes te zingen, verhalen te horen, prentenboeken te kijken ontstaat er bij kinderen een mindset voor taal.'

Alessandra Corda was in 2012 betrokken bij het onderzoek van het Leidse Expertisecentrum. Dat was kritisch over het nut van Engels in de lagere groepen van de basisschool. Corda is opleidingsmanager clustertalen aan de Hogeschool van Amsterdam. Momenteel onderzoekt ze met het Cito en de Universiteit Groningen de kennis van het Engels aan het einde van groep 8.

'Het niveau waarop jongere kinderen die taal leren is sowieso basaal', relativeert Corda. 'Belangrijk is wel de vormende waarde van het omgaan met een vreemde taal. Om die zonder schaamte te durven spreken. Om de lol van taal, om het gevoel voor andere culturen. Dat is de echte winst van Engelse les vanaf groep 1. Dus als je er als basisschool kans toe ziet: altijd doen!'